

de ongekennde kracht van verbeelding

jaarverslag 2021

© Joris Buis Fotografie, Rhiannon Coolen

**KUNSTLOC
BRABANT**

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Algemeen	7
3. De Programma's	8
4. Subsidieloket	17

Bijlagen: Infographics

Credits fotopagina's

Groen

Expositie Pattern & Surface Matter(s) - foto: Joris Buijs Fotografie
Expositie Van Hier & Verder - foto: Joris Buijs Fotografie
Muurschilderingen Handhoven – Studio Giftig
Show & Tell Logistiek Landschap – foto: Jostijn Ligtfoot Fotografie
Inspiratiedag Cultuureducatie 2021 – foto: Joris Buijs Fotografie
Pruts & Klooi – foto: Roos Pierson

Roze

Expositie Van Hier & Verder - foto: Joris Buijs Fotografie
Atelierbezoek Judith Kuijpers – foto: Imara Angulo Vidal
Elianne van Elderen - foto: Joris Buijs Fotografie
Expositie Van Hier & Verder - foto: Joris Buijs Fotografie
Inspiratiedag Cultuureducatie 2021 – foto: Joris Buijs Fotografie
Inspiratiedag Cultuureducatie 2021 – foto: Joris Buijs Fotografie

Rood

Festival op de grens – foto: Wilfred van Tilburg
Atelierbezoek Judith Kuijpers – foto: Imara Angulo Vidal
Inspiratiedag Cultuureducatie 2021 – foto: Joris Buijs Fotografie
Expositie Pattern & Surface Matter(s) - foto: Joris Buijs Fotografie
Annelieke Rovers, Floating Waters – foto: Rhiannon Coolen
Cab Café 2021 - foto: Ben Nienhuis

Geel

Atelierbezoek Linsey Kuijpers – foto: Imara Angulo Vidal
Cab Café 2021 - foto: Ben Nienhuis
Expositie Pattern & Surface Matter(s) - foto: Joris Buijs Fotografie
Floor Snels, Fata Morgana's, dwalen door de geest – foto: Rhiannon Coolen
Expositie Van Hier & Verder - foto: Joris Buijs Fotografie
Op Verkenning - foto: Imara Angulo Vidal

1. Inleiding

*“Beim Menschen ist es wie beim Velo.
Nur wenn er fährt, kann er bequem die Balance halten.”*

Albert Einstein

In het najaar van 2020 hebben wij ons werkplan 2021 ingediend bij de provincie Noord-Brabant. We waren content met het besluit van het provinciebestuur om onze aanvraag te honoreren en ons in de gelegenheid te stellen om samen met de betrokken organisaties in Noord-Brabant te gaan werken aan meerdere grote opgaven voor het culturele veld.

In dit jaarverslag blikken wij vanuit verschillende invalshoeken terug op de voorbije periode. Daarbij spelen de maatschappelijke effecten van de coronacrisis een grote rol. Het grotendeels stilvallen van het culturele leven tijdens de coronapandemie heeft inderdaad de ‘balans’ in de culturele infrastructuur ernstig verstoord. Ruim de helft van het jaar waren theaters, musea en bioscopen volledig gesloten en was het gezamenlijk oefenen (repeteren), beoefenen en bezoeken van culturele activiteiten niet mogelijk. In de weken dat culturele activiteiten wel weer waren toegestaan was dat bovendien altijd met beperkingen: de verplichting tot tonen van een coronatoegangsbewijs en het garanderen van de anderhalve meter afstand (verplichte placering). Doorgaans met een beperkte bezetting ten opzichte van de beschikbare capaciteit.

Coronamaatregelen 2021 in vogelvlucht

Begin 2021 is er sprake van een lockdown om de coronapandemie de baas te worden. Het vaccinatieprogramma wordt in januari opgestart. Theaters, bioscopen en musea zijn gesloten, net als alle niet essentiële winkels en horeca. Vanaf 25 januari wordt daaraan de avondklok toegevoegd. Het openbare leven en daarmee het fysiek bezoeken en beoefenen van kunst en cultuur ligt daardoor volledig stil. De avondklok eindigt 28 april, maar het duurt tot 26 juni voor dat theaters, bioscopen en musea weer open mogen, zij het met de nodige beperkingen zoals het kunnen handhaven van anderhalve meter afstand en het tonen van een coronatoegangsbewijs. Het advies om thuis te werken, tenzij het niet anders kan, wordt omgezet naar minimaal de helft thuis werken.

Maar slechts 14 dagen later, 10 juli, lopen de besmettingen op en worden de maatregelen weer aangescherpt. Voor culturele evenementen geldt placheringsplicht zowel binnen als buiten en bezetting tot een derde van de capaciteit. Met “testen voor toegang” kan de bezetting naar tweederde van de capaciteit.

Het is 25 september voordat alle musea, theaters en evenementen naar 100% bezetting mogen. Voor evenementen binnen zonder vaste zitplaats geldt dan een maximum van 75% bezetting. Toegang alleen met coronatoegangsbewijs. Horeca is tussen 24:00 en 6:00 uur gesloten. En voor het werk luidt het advies: werk thuis als het kan en op kantoor als het nodig is.

Maar vanaf november, wanneer het aantal besmettingen blijft oplopen, volgen de aanscherpingen van de regels elkaar snel op. Op 6 november kan op meer plaatsen naar het coronatoegangsbewijs gevraagd worden, worden mondkapjes verplicht in publiek toegankelijke overheidsgebouwen en onderwijslocaties en wordt het thuiswerkadvies weer aangescherpt: werk minimaal de helft van je tijd thuis.

Amper een week later (op de persconferentie van 12 november) volgt de volgende aanscherping: werk thuis, tenzij het echt niet anders kan. Horeca en essentiële winkels sluiten tussen 20:00 uur en 6:00 uur (horeca na 20:00 uur wel bezorgen); niet essentiële winkels tussen 18:00 en 6:00 uur. Evenementen ook om 18:00 uur dicht met uitzondering voorstellingen met (max 1250) zitplaatsen (theaters en bioscopen).

Op 26 november sluit vrijwel alles om 17 uur (tot 5:00 uur); maar mogen betaalde zangers en acteurs na 17 uur nog wel oefenen zonder publiek. Maar 18 december gaan theaters, bioscopen en concertzalen weer volledig dicht. Een situatie die vervolgens tot februari 2022 blijft bestaan.

Deze gedwongen stilstand heeft de gehele culturele infrastructuur aan het wankelen gebracht. Ondanks dat de grotere culturele instellingen op steunmaatregelen konden rekenen vanuit het rijk, viel voor veel individuele makers en zzp'ers in 2021 de genadeklap. Bijna de helft van de zzp'ers in de culturele sector (de sector met procentueel de meeste flexibele contracten) zag zich genooddakt elders werk te zoeken. De voorheen bestaande culturele infrastructuur met fijnmazig georganiseerde netwerken en samenwerkingsverbanden van makers, docenten, gezelschappen, instellingen en culturele organisaties en voorzieningen, vertoont nu gaten. En omdat veel makers en zzp'ers in de culturele sector de afgelopen periode hun reserves hebben moeten aanspreken om deze periode te overleven, ontbreekt het hen aan de financiële mogelijkheden om deze gaten op eigen kracht te dichten.

Kunstloc Brabant adviseerde makers, gezelschappen en culturele instellingen onder andere over de mogelijkheden van de diverse coronasteunpakketten en -regelingen. Ook werden, ondanks het goeddeels stilvallen van de uitvoeringspraktijk, lopende programma's, zoals die voor cultuureducatie, cultuurparticipatie, talentontwikkeling en cultureel ondernemerschap op doorgaans alternatieve (online) wijze voortgezet. Daarnaast adviseerde Kunstloc Brabant de provincie over de vanuit het culturele veld gewenste aanpassingen in bestaande regelingen en beleidsinstrumenten, om deze beter te laten aansluiten bij de veranderde situatie als gevolg van de coronapandemie.

In 2021 vond een tussentijdse wijziging plaats in de samenstelling van het provinciebestuur van Noord-Brabant. In juli 2021 werd een nieuw bestuur geïnstalleerd vanuit een coalitie van VVD, CDA, D66, GL en PvdA. Deze coalitie koos niet voor een geheel nieuw bestuursakkoord, maar voor een addendum bij het bestaande bestuursakkoord: "samen bouwen aan de kwaliteit van Brabant". Er wordt daarin de tijd genomen om te komen tot een nieuw meerjarig beleidskader voor Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed. Het budgettair kader werd vervolgens ingericht als bij de start van de bestuursperiode, waarmee voor het resterende deel van deze bestuursperiode €6 miljoen extra beschikbaar werd gesteld.

Per 1 januari 2021 is Henri Swinkels (ondergetekende) als nieuwe directeur-bestuurder aangetreden. De daarbij behorende verantwoordelijkheden zijn per 1 februari 2021 formeel overgedragen door de voormalige directeur-bestuurder Chris van Koppen.

Kunstloc Brabant had natuurlijk te maken met een sector die een groot deel van het jaar niet of beperkt kon functioneren. Maar daarnaast evengoed met de beperkingen die werden opgelegd met de verplichting tot (gedeeltelijk) thuiswerken. 8 maanden van 2021 geldt er het advies om thuis te werken tenzij het echt niet anders kan. De overige maanden is er wat meer ruimte maar blijft altijd gelden om 50% van je werktijd thuis te werken. Kunstloc Brabant heeft zich daartoe de online werkwijze verder eigen gemaakt, maar evengoed de beperkingen daarvan ondervonden. Waar we veel van onze programma's en doelen in samenwerking en co-creatie realiseren, is uitsluitend online overleg en ontmoeting weldegelijk een belemmering.

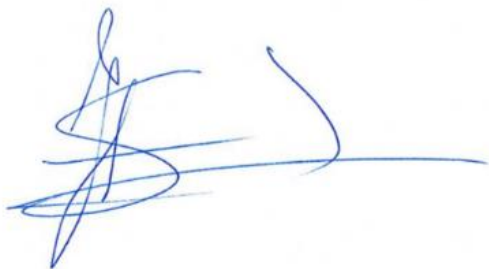
Kunstloc Brabant realiseerde in 2021 het eerste deel van de door de provincie opgelegde bezuinigingsopgave van €1,2 mio per 1 januari 2023; d.w.z. een bezuiniging van 600.000 euro per 1 januari 2022. door enerzijds het doorzetten van de reeds beoogde organisatorische ontwikkeling en anderzijds het niet volledig aanvullen van natuurlijk verloop in het personeelsbestand. Dit stelt Kunstloc Brabant overigens wel voor het probleem dat de beschikbaarheid van kennis, ervaring en capaciteit op specialistische onderdelen onder druk staat en daarmee de dienstverlening. Het risico bestaat dat niet alle reguliere adviesverzoeken kunnen worden gehonoreerd. Daarmee neemt de werkdruk toe, hetgeen er mede oorzaak van is dat Kunstloc Brabant zich nu wel geconfronteerd ziet met een relatief hoog ziekteverzuim.

De daarbij door Kunstloc Brabant in 2021 in gang gezette organisatieontwikkeling betreft de overgang van een matrixorganisatie naar een lijnorganisatie en de in het najaar gestarte werkwijze met zelforganiserende teams. Een ontwikkeling die de weg moet vrijmaken naar meer teamverantwoordelijkheid voor het realiseren van maximale impact bij de stakeholders op de vooraf (onder andere in het werkplan) gestelde doelen en opgaven. De teams zijn daarbij wendbaar om situationeel, rekening houdend met de omstandigheden, te handelen en de focus te houden op het beoogde resultaat.

Voor alle betrokken collega's bij Kunstloc Brabant betekende dit jaar: veel thuiswerken, minder onderlinge sociale contacten, een toegenomen druk op de eigen gezondheid en intussen flexibel en inzetbaar blijven onder wisselende, soms lastige, omstandigheden. Desalniettemin hebben de medewerkers de beoogde en overeengekomen programma's, projecten en opdrachten, al dan niet met de nodige aanpassingen, tot een goed resultaat weten te brengen. Ook op deze plaats past daarvoor opnieuw een woord van grote dank.

Mijn dank gaat bovendien uit naar de Raad van Toezicht voor de constructieve besprekingen en voor het in mij gestelde vertrouwen. Ik waardeer ook de samenwerking met de netwerkpartners uit de cultuursector en de bestuurlijke partijen op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau. De grote maatschappelijke opgaven en de ernstige gevolgen van de coronapandemie maken deze samenwerking uiterst relevant. Speciale dank gaat daarbij uit naar de provincie voor het vertrouwen in Kunstloc als essentiële kennis-, expertise- en uitvoeringsorganisatie en onze gezamenlijke inspanningen om de betekenis van kunst en cultuur in en voor Brabant sterker te maken.

De details vindt u in dit jaarverslag.

Henri Swinkels
Directeur-bestuurder Kunstloc Brabant

2. Algemeen

Ondanks de enorme weerslag die de coronapandemie (ook) in 2021 had op de uitvoeringspraktijk in het culturele veld, zijn de programma's en projecten waar Kunstloc Brabant aan werkt – weliswaar met enig kunst en vliegwerk - grotendeels gerealiseerd. Anticiperend op de geldende beperkingen is voor ontmoetingen in de vorm van workshops en conferenties veelal een online alternatief ontwikkeld. Soms bracht dat met zich mee dat voor andere inhoudelijke accenten gekozen werd. Gezien de wisselende perspectieven gedurende het jaar op de mogelijkheid bijeenkomsten weer fysiek te doen plaatsvinden, zijn er ook bijeenkomsten verplaatst of uitgesteld.

De behoefte aan de Kunstloc Brabant dienstverlening is tijdens corona niet onder druk komen te staan. Wij hebben daarbij zelf geen steunpakketten hoeven aanvragen. Wel hebben we bijna 0,5% minder uren in kunnen zetten om onze projecten te realiseren. Het thuisonderwijs en de harde lockdown die ook onze medewerkers heeft getroffen zijn daar debet aan. Maar door een snelle digitale omslag in maart 2020 hebben we de interne werkprocessen en de externe dienstverlening kunnen aanpassen naar de nieuwe situatie. Wij zijn trots op de wendbaarheid, solidariteit en flexibiliteit die onze medewerkers aan de dag hebben gelegd.

We hebben met een [onderzoek](#) in het verlengde van de Waarde van Cultuur de gevolgen van de coronacrisis voor de Brabantse cultuursector in beeld gebracht en daaraan een advies toegevoegd voor beleidsmakers: "[Een gehavende culturele sector](#)".

We ontwikkelden in opdracht van de provincie het [Perspectiefbudget](#) waarmee eenmalig en op een laagdrempelige manier aan makers en kleine ondernemers in de culturele sector een financiële impuls kon worden verstrekt. Kunstloc Brabant voorzag in beleidsadviezen om landelijk, provinciaal en gemeentelijk cultuurbeleid beter aan te doen sluiten bij de actuele situatie en vraag vanuit het culturele veld.

Met de reguliere adviezen aan makers en instellingen in het culturele veld hebben we hen geïnformeerd over de mogelijkheden die de coronasteunpakketten boden, meegekeken en ondersteund in de zoektocht naar nieuwe waardeproposities en geadviseerd hoe te ondernemen binnen de restricties die als gevolg van de coronapandemie golden.

Extra aandacht vraagt de inzet op talentontwikkeling. Als gevolg van de coronamaatregelen, het stilvallen van een uitvoeringspraktijk, kunnen nieuwe talenten geen vliegreuen maken, zich niet presenteren in het netwerk en aan het publiek. Daarmee blijven ze onder de radar en worden niet opgepikt door het veld. Het risico bestaat daarmee dat een groot deel van deze talenten geen beroepspraktijk weet op te bouwen en verloren gaat voor de cultuursector. Als hier niet actief op wordt ingegrepen door extra aandacht voor talentvolle makers, voldoende toegankelijke broedplaatsen en experimenteer- en presentatiemogelijkheden dan gaat er een generatie talentvolle makers verloren.

Bij het toezicht op en besturen van Kunstloc Brabant hanteren de Raad van Toezicht, respectievelijk de bestuurder de Governance Code Cultuur als leidraad. Ons beleid is er voortdurend op gericht om onze voor bedrijfsvoering te optimaliseren. Daarbij richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de bedrijfsvoering en de processen die de accountant heeft onderzocht in het kader van de controle van de jaarrekening. Volledigheidshalve verwijzen wij hierbij naar het bestuursverslag bij de jaarrekening 2021.

3. De Programma's

Provinciale opgaven

Het werkplan 2021 kwam tot stand ruim voordat het beleidskader Vrije Tijd, Cultuur en Sport 2021-2022 werd vastgesteld door de Provinciale Staten (26 maart 2021). Dat tussentijdse beleidskader was echter grotendeels een voortzetting van het bestaande beleid. In de uitvraag werd gevraagd het uitvoeringsprogramma Cultuur 2016-2020 als vertrekpunt te zien.

De opgave waaraan gewerkt is, is daarmee: 'Het cultuursysteem van Brabant moet zich kunnen verbinden met de Brabantse samenleving en Brabant nationaal en internationaal op de kaart kunnen zetten. Zodat kunst en cultuur dicht bij de Brabantse burger is, de mogelijkheden aanwezig zijn om kennis te maken met cultuur en zich cultureel of creatief te ontwikkelen.'

Dit hebben wij gedaan door aan de hand van 16 projecten verdeeld over vier programma's te werken aan:

1. het **versterken** van partijen in het cultuursysteem (van professionele kunsten tot amateurkunst),
2. het **verbinden** van andere sectoren zoals maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven aan de culturele en creatieve sector,
3. **cultuureducatie** in en om het onderwijs mede vorm te geven,
4. partijen in het publieke domein (overheid, maatschappelijke en culturele organisaties, bedrijfsleven en burgers) te voorzien van **kennis** over de waarde en betekenis van kunst en cultuur(beleid).

De projecten zijn geclusterd op basis van onze expertise en netwerken. Daarnaast voerden wij via het Subsidieloket het impuls gelden programma uit. We volgen het werkplan 2021 met de indeling:

De culturele praktijk

- Cultureel ondernemerschap
- Talentontwikkeling
- Begeleiding Impulsgelden

De culturele samenleving

- Omgevingskwaliteit
- Sociale opgaven
- Amateurkunst

Cultuureducatie

- Afronding Cultuureducatie met Kwaliteit periode 2
- Cultuureducatie met Kwaliteit periode 3
- Professionalisering
- Bovenlokale samenwerking en culturele infrastructuur
- Transitie relatie onderwijs

Kennis, Informatie en Communicatie

- Data, impact, onderzoek en documentatiecentrum
- Kunstloc Connects
- Inspiratie en bewustwording
- Kennisdeling
- BrabantStad

Subsidieloket

Daar, met het oog op de te realiseren bezuiniging, ingeleverd is op capaciteit en de beschikbaarheid van expertises zijn de programma's uit het werkplan echter niet altijd in hun voorgenomen omvang en voorziene aanpak gerealiseerd. Daarbij speelde tevens de beperkingen die golden als gevolg van de coronapandemie een rol. Details hierover zijn terug te vinden in de projectsheets. De in het najaar geïntroduceerde werkwijze met zelforganiserende teams betekent daarnaast dat inmiddels uitdrukkelijk gekozen wordt voor die activiteiten waarmee veel impact gerealiseerd kan worden, boven activiteiten waarvan de verwachting is dat dat minder het geval zal zijn.

De Culturele Praktijk

- Cultureel ondernemerschap
- Talentontwikkeling
- Begeleiding Impulsgelden

Cultureel ondernemerschap

Bij het opstellen van het werkplan 2021, was er de hoop dat we dit jaar een begin konden maken met het herstel van de sector. Maar gezien het voortduren van de coronapandemie en de daarmee gepaard gaande beperkende maatregelen, kon van herstel helaas nog geen sprake zijn. Desalniettemin is vanuit Kunstloc Brabant volop ingezet op het ontwikkelen en het aanbieden van programma's over publieksbereik, internationalisering, zakelijk leiderschap en over ondernemerschap binnen de context van corona.

Makers en culturele instellingen zijn geïnformeerd over mogelijkheden voor financiële ondersteuning via de coronasteunpakketten, geadviseerd over vormen van financiering zoals de impulsgeldenregeling en hoe te ondernemen binnen de restricties die als gevolg van de coronapandemie golden. Om makers en ondernemers een financiële impuls te geven, is in opdracht van de provincie een laagdrempelige subsidieregeling "het Perspectiefbudget" ontwikkeld en uitgevoerd. Met de ten behoeve van deze subsidie beschikbaar gestelde € 500.000 zijn in totaal 68 initiatieven ondersteund.

Daarnaast is een ondernemersscan ontwikkeld waarmee makers online een beeld kunnen vormen van de mate waarin zij hun beroepspraktijk reeds op orde hebben, dan wel op welke terreinen nog verbeteringen kunnen worden gerealiseerd. Vanwege de beperkende maatregelen als gevolg van de coronapandemie is de lanceringscampagne uitgesteld naar begin 2022.

Talentontwikkeling

Daar de (jonge) talenten als gevolg van de beperkingen geen gelegenheid krijgen om zogenaamde "speeluren" te maken, nieuwe talentvolle makers niet worden opgepikt door het veld signaleren wij het risico dat hierdoor een generatie talentvolle makers verloren gaat. In 2022 gaan wij in gesprek met het veld om op te halen op welke manier hier mogelijkheden voor geschapen kunnen worden en brengen wij hierover advies uit aan de provincie en B5. In 2021 hebben wij een expositie met een uitvoerige randprogrammering georganiseerd om beginnende makers enerzijds de gelegenheid te bieden presentatie- en podiumervaring op te doen en anderzijds meer bekendheid en zichtbaarheid van het Talenthub Brabant programma en haar talenten te realiseren.

De Culturele Samenleving

- Omgevingskwaliteit
- Sociale opgaven
- Amateurkunst

In het jaar 2021 is het belang van creativiteit, verbeelding en innovatie voor onze samenleving nog zichtbaarder en merkbaarder geworden. In het programma De Culturele Samenleving verbinden we creatieve denk- en ontwerpkracht aan maatschappelijke opgaven en werken we aan het verlagen van drempels om cultuur toegankelijk te maken voor iedereen. Dat kan via kunst in de openbare ruimte, cultuurinterventies in de zorg of andere domeinen, maar ook door het op peil houden van de kennis binnen de amateurkunst die hard getroffen is door de coronapandemie. De projecten waar we aan werken zijn: omgevingskwaliteit, sociale opgaven en amateurkunst.

In deze projecten halen we bovenlokale vraagstukken op en ontwikkelen en delen we de kennis daarover in het netwerk. We maken zichtbaar wat de impact van initiatieven is. We initiëren en organiseren duurzame samenwerkingen en de uitbreiding van netwerken van stakeholders. Door de kwaliteit en duurzaamheid van projecten en initiatieven te versterken en de organisatiekracht van initiatiefnemers in lokale samenwerkingsverbanden te bundelen, werken we aan een goede inbedding in het (bovenlokale) culturele ecosysteem.

Omgevingskwaliteit

Er is een stijgende lijn waarneembaar bij het inzetten van kunstenaars en ontwerpers bij maatschappelijke vraagstukken, waarmee met kunst wordt bijgedragen aan een innovatieve en toekomstbestendige omgeving. Kunstloc Brabant sluit met kennisontwikkeling en -deling hierop aan en heeft er mede voor gezorgd dat Brabant op landelijk niveau een leidende positie inneemt.

Sociale opgaven

In 2021 zien we dat de aandacht voor de thema's binnen, wat wij sociale opgaven noemen, groeiende is. Zo heeft het Fonds voor Cultuurparticipatie en LKCA het programma Samen Cultuurmaken geopend. Dit is een landelijke regeling, monitoring en kennisdeling voor projecten op het snijvlak tussen het sociaal domein en cultuur. Onder andere dit programma heeft gezorgd voor een vliegwieleffect voor de ontwikkeling en het duurzaam maken van initiatieven.

Amateurkunst

Binnen de amateurkunst is er een landelijk onderzoek vanuit BMC in opdracht van het ministerie van OCW verschenen om de amateurkunst tijdens en na de coronacrisis te revitaliseren. Kunstloc Brabant is betrokken geweest bij het onderzoek en heeft in november een Werkconferentie Amateurkunst georganiseerd om samen met het veld de toekomst van de amateurkunst te verkennen. De eerder ontwikkelde 'Toekomstcheck' hebben we ingezet als instrument om een handvat te bieden aan lokale adviseurs amateurkunst om hun lokale amateurveld verder te helpen.

Thematisch werken

In 2021 is binnen de projecten van de Culturele Samenleving ook gewerkt met thema's die in alle projecten spelen en daarmee een meer integrale benadering mogelijk maken. In 2021 waren dat de thema's: omgevingswet, eenzaamheid, jaar van het Brabantse Kloosterleven en cultuurparticipatie. Dit heeft geresulteerd in programmabrede kennisdossiers, spreekuren en bijeenkomsten. Deze (integrale) thematische benadering maakt het mogelijk rond het betreffende thema meer focus aan te brengen en impact te organiseren.

Cultuureducatie

- Afronding Cultuureducatie met Kwaliteit periode 2
- Cultuureducatie met Kwaliteit periode 3
- Professionalisering
- Bovenlokale samenwerking en culturele infrastructuur
- Transitie relatie onderwijs

Door cultuureducatie in het primair- en voortgezet onderwijs, bij Pabo's en kunstvakopleidingen, bij lokale overheden en de culturele sector in Brabant duurzaam te borgen, garanderen we dat de Brabantse jeugd op school de eigen creativiteit ontdekt en weet toe te passen. Dat leerlingen nieuwsgierig zijn en vertrouwd raken met improviseren en kritisch nadenken en door kunst en cultuurervaringen zich voorbereiden op een betekenisvolle rol in de samenleving van de toekomst.

De dienstverlening van Kunstloc Brabant loopt meerjarig en is er op gericht zoveel mogelijk Brabantse gemeenten, scholen, culturele partijen en kunstproducenten te laten (samen)werken aan kwalitatieve cultuureducatie. Wij doen dit aan de hand van meerjarige projecten.

Afronding Cultuureducatie met Kwaliteit periode 2 (CmK2)

In 2021 is veel werk gaan zitten in de afwikkeling van CmK2, waarbij Kunstloc Brabant vanuit de rol als penvoerder verantwoordelijk is voor de finale samengestelde verantwoording van alle deelnemende gemeenten. De combinatie van het als gevolg van de coronacrisis niet of niet volledig ten uitvoer kunnen brengen van onderdelen van CmK2, met gewijzigde verantwoordingsregels vanuit het Fonds Cultuur Participatie, maakte deze verantwoording extra complex. De Cultuureducatie met Kwaliteit periode 2 (2016-2020) is per juli 2021 volledig afgerond en verantwoord. Het Brabantse instrument De Cultuur Loper is ontwikkeld en beschikbaar gesteld.

Cultuureducatie met Kwaliteit periode 3 (CmK3)

Via het 4-jarige Rijksprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit, periode 3 (CmK3) dat loopt van 2021 tot 2024 werken wij in Brabant - samen met de grote steden - aan de duurzame verankering van cultuureducatie in het onderwijs. Met aandacht voor kansgelijkheid en curriculumvernieuwing.

We geven daarmee uitvoering aan de eerste fase van de gezamenlijke doelen uit de aanvraag Cultuureducatie met Kwaliteit periode 3 (2021-2024) voor de Provincie Noord-Brabant, Gemeente Tilburg, Gemeente Helmond, Gemeente Breda, Gemeente Oss en Gemeente 's-Hertogenbosch.

In 2021 namen 49 gemeenten deel aan Cultuureducatie met Kwaliteit periode 3 (2021-2024) met 370 scholen. Dit is een stijging van 2 gemeenten en 16 scholen ten opzichte van de vorige periode. Het aantal deelnemende voortgezet onderwijsinstellingen is gestegen met 2, van 14 naar 16 scholen.

Professionalisering

Deze CmK periode kent specifieke doelen voor professionalisering van de sector, zowel binnen het onderwijs als de cultuursector zelf. Zo ondersteunden we 40 onderwijsinstellingen en makers/ culturele instellingen in het ontwikkelen van passend aanbod en koppelden we lokale culturele instellingen en de professionele kunst aan het gehele Brabantse onderwijs.

Bovenlokale samenwerking en culturele infrastructuur

We werken aan de doorlopende leerlijn cultuureducatie in het voortgezet onderwijs. Onze werkwijze is erop gericht de verschillende partijen met elkaar te verbinden, waardoor er meer onderzocht én beter geleerd kan worden van elkaar. Intermediairs zijn daarbij de onmisbare schakel op gemeentelijk niveau. Er zijn 4 regionale netwerken voor intermediairs actief binnen de provincie.

Transitie relatie onderwijs

We werken samen met het hogere onderwijs om de docenten van de toekomst te equiperen. Daarbij zijn 4 Pabo's en 5 Kunstvakopleidingen actief meegenomen en betrokken bij de (door)ontwikkeling van De Cultuur Loper. In 2021 zijn 3 kennisdossiers ontwikkeld en toegankelijk gemaakt, 6 meet ups georganiseerd, 9 achtergrondartikelen gepubliceerd waarin kennis is gedeeld over vruchtbare samenwerkingsvoorbeelden tussen onderwijs en cultuursector.

Kennis, Informatie en Communicatie

- Data, impact, onderzoek en documentatiecentrum
- Kunstloc Connects
- Inspiratie en bewustwording
- Kennisdeling
- BrabantStad

Kunstloc Brabant is de kennis- en netwerkorganisatie voor de volle breedte van die culturele sector. Van amateurkunst tot kunstvakopleiding en van cultuureducatie tot professionele kunsten. Wij brengen mensen en informatie samen en delen kennis over, voor en met de culturele sector, beleidsmakers en geïnteresseerden uit andere domeinen.

Data, impact, onderzoek en documentatiecentrum

We structureerden en organiseerden in 2021 onze data. Daarbij lag de focus op het verzamelen en opschonen van ons klantenrelatiebestand en is een start gemaakt met het implementeren van impactmanagement en CRM in de organisatie. Zo is bij het programma Talentontwikkeling (TalentHub Brabant 2018-2020) de impact weergegeven met real time datavisualisaties [Impact TalentHub Brabant | Talent centraal in het netwerk \(talenthub-impact.nl\)](#)

Een nieuwe manier van werken die we in de toekomst breder in willen zetten.

Naast de voorbereidingen op het nieuwe onderzoek de Waarde van Cultuur, dat we in samenwerking met Brabantstad uitvoeren, publiceerden we in 2021 samen met PON een aanvullend onderzoek over de effecten van Corona op de Brabantse kunst- en cultuursector. Op basis van de onderzoeksresultaten en de ervaringen van onze adviseurs in het veld. [Brabant bezorgd over gehavende culturele sector \(kunstlocbrabant.nl\)](#)

Inspiratie en bewustwording

We hebben meer kennisartikelen aan de website toegevoegd. Dat zijn artikelen over actuele, relevante onderwerpen in de sector, samengesteld door onze adviseurs. Van 13 in 2020 naar 28 in 2021. Daarnaast zijn het merendeel van de reeds bestaande kennisartikelen bijgewerkt en up-to-date gebracht. De kennisartikelen dragen in hoge mate bij aan de groei in verkeer vanaf zoekmachines. Ook zetten wij in op het publiceren van blogs en opiniestukken van onze adviseurs en directeur. Zo schreef directeur-bestuurder Henri Swinkels een artikel over politiek en cultuur In Boekman.

Op ons online platform Mestmag hebben we veel aandacht besteed aan artikelen die aantonen dat kunst en cultuur onmisbaar is voor de Brabantse samenleving, zeker nu de pandemie zo lang duurt. De ongekende kracht van de verbeelding stond ook centraal in het symposium 'Nieuwe Mythes', waarmee we afscheid namen van directeur-bestuurder Chris van Koppen. Met de campagne 'De kracht van cultuurparticipatie' maakten we zichtbaar dat meedoen aan cultuur gelukkig maakt. En dat het zorgt voor verbinding, creativiteit, ontplooiing en ontwikkeling. Aan de hand van vier Brabantse parelprojecten hebben we laten zien hoe drempels tot deelname aan kunst en cultuur weggenomen worden.

Het beslechten van drempels was ook het onderwerp van onze eerste Op Verkenning, een nieuwe werkwijze waarmee we partijen binnen en buiten de cultuursector samenbrengen om een gedeelde visie en actieagenda te ontwikkelen voor sectoroverstijgende thema's. Met als eerste thema Diversiteit en Inclusie. Met Op Verkenning werken we gezamenlijk aan kennisontwikkeling en creëren draagvlak voor vernieuwing in en met de cultuursector.

Kennisdeling en bijeenkomsten

In 2021 hebben we, net als in 2020, deels noodgedwongen door de coronamaatregelen, extra ingezet op online bijeenkomsten. Een bijkomend voordeel van deze online bijeenkomsten is dat het de drempel voor deelname aanzienlijk verlaagt.

Samen met onze partners Kunsten '92, LKCA, DOKc, Bibliotheek Midden-Brabant en de Kunst van Brabant organiseerden we in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen het landelijke cultuurdebat, met de landelijke woordvoerders cultuur. Vanwege de regionale en landelijke partners en de online vorm, werd dit debat een groot succes, met maar liefst 1825 deelnemers uit het hele land, die op deze manier kennismaakten met Brabantse voorbeeldprojecten zoals PLAN (onderdeel van TalentHub Brabant) en Playgrounds Festival.

In 2021 hebben we ingezet op een grotere online toegankelijkheid van onze kennis. Het aantal bezoekers aan onze website is met 11% gestegen. Een groot deel van deze groei is te herleiden naar bezoekers van onze online bijeenkomsten en de belangstelling voor het perspectiefbudget.

Ons bereik via onze eigen social media kanalen daalt, in lijn met algemene trends van dalende activiteit op platforms als Facebook en Twitter. Onze LinkedIn en Instagram kanalen kennen daarentegen nog steeds een positieve trend. Onze eigen inzet van nieuwsbrieven levert meer bezoekers op aan onze site.

Onze vindbaarheid via zoekmachines als Google is verbeterd, en levert ook meer webverkeer op. Online vermeldingen Kunstloc Brabant is met 7% gestegen naar 5701.

BrabantStad

We voeren in samenwerking met BrabantStad het tweejaarlijks onderzoek Waarde van Cultuur uit. In 2021 zijn de voorbereiding getroffen voor de versie die in 2022 verschijnt. Naast die voorbereiding publiceerden we in 2021 samen met PON een aanvullend onderzoek over de effecten van Corona op de Brabantse kunst- en cultuursector. Op basis van de onderzoeksresultaten en de ervaringen van onze adviseurs in het veld.

[Brabant bezorgd over gehavende culturele sector \(kunstlocbrabant.nl\)](https://kunstlocbrabant.nl)

Daarnaast ondersteunde Kunstloc Brabant de BrabantStad partners bij de BrabantStad communicatie. De website ten behoeve van het regioprofiel is eind 2021 beëindigd. De informatie is gemigreerd en ondergebracht bij de website van Kunstloc.

De samenwerking en afstemming binnen BrabantStad is relevant. Gezamenlijk kan een meer divers cultuurveld gerealiseerd worden en een stevigere positie ten aanzien van het Rijksbeleid. De samenwerking is echter niet vanzelfsprekend en vraagt ook veel onderlinge afstemming. De ondersteuning vanuit Kunstloc op de diverse onderdelen van het BrabantStad Cultuur Werkplan 2021-2022, vraagt daarmee eveneens veel inzet op onderlinge afstemming. Bij de noodzaak om scherper te kiezen waarmee het meeste impact gerealiseerd kan worden is het daarom van belang in de balans tussen de tijd die gemoeid is met afstemming en uitvoering/realisatie meer gewicht te geven aan de uitvoering/realisatie van het werkplan.

4. Subsidieloket

Het Subsidieloket voerde in 2021 het impuls geldenprogramma uit. Onderdelen van dit programma zijn; subsidie impuls gelden, kennisvouchers, crowdfunding, Makersregeling¹ en de Brabantse cultuurlening.

Impuls geldenprogramma

Het impuls geldenprogramma is bedoeld voor makers, culturele instellingen, overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen of bedrijven die een bijdrage leveren aan versterking van de Brabantse culturele sector. De doelstelling van het impuls geldenprogramma is de duurzame ontwikkeling van het Brabantse cultuursysteem in de volle breedte, van professionele kunsten, cultuureducatie tot amateurkunst. Het gaat om financiering met een blijvend effect door middel van een tijdelijke impuls.

De 65 in 2021 gehonoreerde aanvragen binnen het impuls geldenprogramma (subsidie, kennisvouchers en crowdfunding) zijn divers en verspreid over de verschillende disciplines en combinaties daarvan. Het zijn grensoverschrijdende, toekomstbestendige en aansprekende projecten die door middel van een impulsbijdrage uit kunnen groeien tot verankerde initiatieven waar we in Brabant trots op kunnen zijn.

Subsidie impuls gelden

In 2021 ontvingen 35 partijen subsidie impuls gelden. Meerdere individuele makers ontvingen een bijdrage voor de zakelijke professionalisering en artistieke doorontwikkeling van hun beroepspraktijk. Er zijn verschillende (culturele partijen die samenwerken met) niet-culturele partijen die een bijdrage hebben ontvangen om met culturele samenwerkingspartners een vooruitstrevend kunstproject te realiseren. Zo ontwikkelt Frye Ranch een project waar kunst een belangrijke rol speelt en ontwikkelen social designers Anne & Mats een platform omtrent seksueel misbruik om hulpverleners beter te equiperen in samenwerking met Blauwe Maan en Slachtofferhulp Nederland. Ook zijn er partijen die de impuls gelden hebben ingezet om als gevolg van de coronacrisis meer in te zetten op het ontwikkelen van een hybride (online en offline) beroepspraktijk of het bestendigen van de organisatie door meer aandacht te besteden aan het benutten van kansen met het reeds bestaande portfolio.

Aanvragers van subsidie impuls gelden waardeerden de facultatieve advisering en begeleiding van Kunstloc Brabant met een 9. Ze zien dit als een belangrijke meerwaarde van het impuls geldenprogramma.

Crowdfunding

Crowdfunding was in 2021 weer een belangrijke manier om projecten in de kunst- en cultuursector te financieren. Daarnaast levert een crowdfunding niet alleen financiering op, maar draagt het ook bij aan een meer betrokken of nieuw publiek.

In 2021 startten 20 (waarvan twee campagnes werden gestaakt) makers een crowdfunding-campagne. Het slagingspercentage van deze campagnes was maar liefst 100%! De geslaagde campagnes haalden samen meer dan € 217.000 op. Ook startten 7 studenten een crowdfunding om hun afstudeerproject te financieren. Dit is een belangrijke stap in de ontwikkeling van hun cultureel ondernemerschap.

Vanuit Kunstloc Brabant adviseerden we over wat er komt kijken bij het opstarten van een goede crowdfunding-campagne en hoe je komt tot een wervende tekst, overtuigende tegenprestaties en een gedegen publiciteits- en wervingsplan.

Kennisvouchers

Met kennisvouchers versterken makers en culturele instellingen hun ondernemerschap. Ze huren hiermee externe expertise in voor een specifieke leervraag. Samen met een coach gaan ze aan slag met bijvoorbeeld het opstellen van een businessplan, de ontwikkeling van een marketingstrategie of het bereikbaar maken van nieuwe verdienmodellen. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de inbedding van de opgedane kennis en kunde in de reguliere beroepspraktijk of bedrijfsvoering, zodat de maker of organisatie ook na het coachingstraject verder kan bouwen op de inzichten die zijn opgedaan gedurende het traject. In 2021 verstrekten we 12 vouchers.

Makersregeling

De Makersregeling is een matchingsregeling waarmee Provincie Noord-Brabant gemeenten wil stimuleren om (meer) te investeren in projecten van individuele makers in hun gemeente. Dit draagt bij aan het productieklimaat en de presentatiemogelijkheden van het werk van professionele makers en hun artistieke ontwikkeling.

¹ De Makersregeling was begin 2021 wegbezuinigd uit de regeling. Eind 2021 kwam deze weer terug, na het herstel van het subsidiebudget.

Begin 2021 was de Makersregeling wegbezuinigd, omdat het impuls gelden budget werd gehalveerd. Toen dit eind 2021 weer werd hersteld, kwam ook de Makersregeling terug. Er werd toen aan één gemeente matching verstrekt. Helaas konden er niet meer gemeenten gebruik van maken, vaak omdat hun eigen budgetten voor dit jaar al volledig waren besteed of omdat de loketten reeds waren gesloten.

Brabantse Cultuurlening

In 2021 zijn er 6 Brabantse cultuurleningen verstrekt.

impulsgelden 2016 - 2021

€ 1.448.054

impulsgelden 2021 verstrekt

€ 1.355.814

subsidiës

€ 50.381

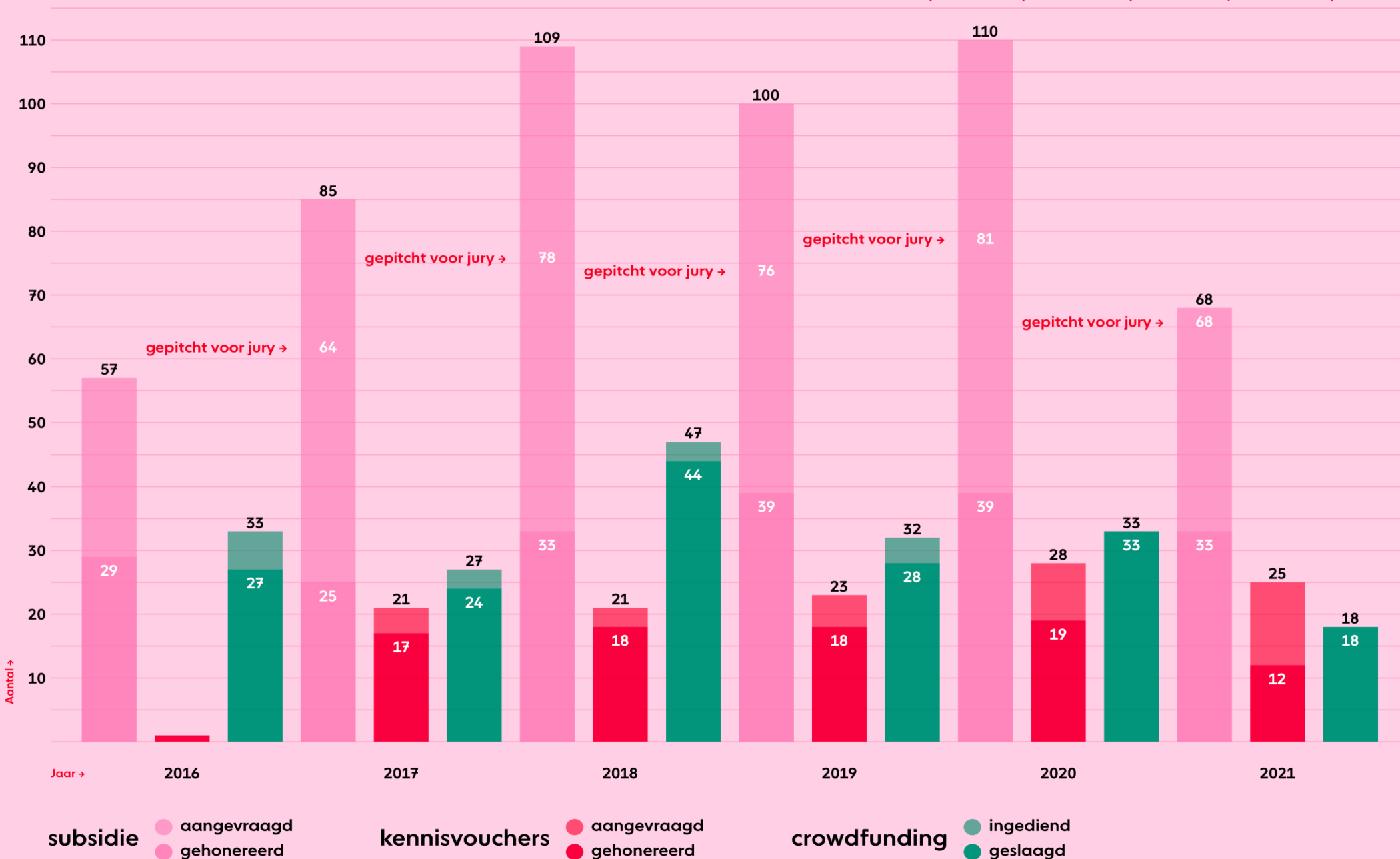
kennisvouchers

€ 41.859

crowdfunding

	2017	2018	2019	2020	2021
subsidie impulsgelden beschikbaar	€ 1.65	€ 2.01	€ 1.92	€ 1.85	€ 2.02
aangevraagde subsidie	€ 5.88	€ 5.84	€ 4.8	€ 4.74	€ 3.21

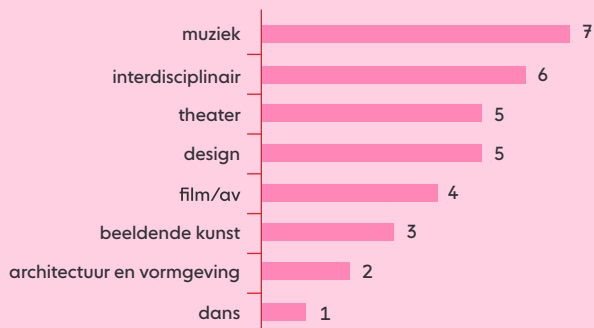
bedragen in miljoenen

impulsgelden update 2021

verdeling disciplines

33 gehonoreerde subsidieaanvragen

verdeling werkterreinen

33 gehonoreerde aanvragen bij subsidie impulsgelden, waarvan:

27

professionele kunsten

2

amateurkunst

4

cultuureducatie
en -participatie

14

van de 33 aanvragen hebben een
verbinding gemaakt met het bedrijfsleven,
onderwijs, wetenschap, zorg, welzijn, sport
& recreatie en/of landschap & milieu

crowdfunding

€205.715

opgehaald uit de markt

provinciale investering
€41.859

18

projecten
online

100%

geslaagd

kennisvouchers

25 12

ingediend verstrekt

klantentevredenheid

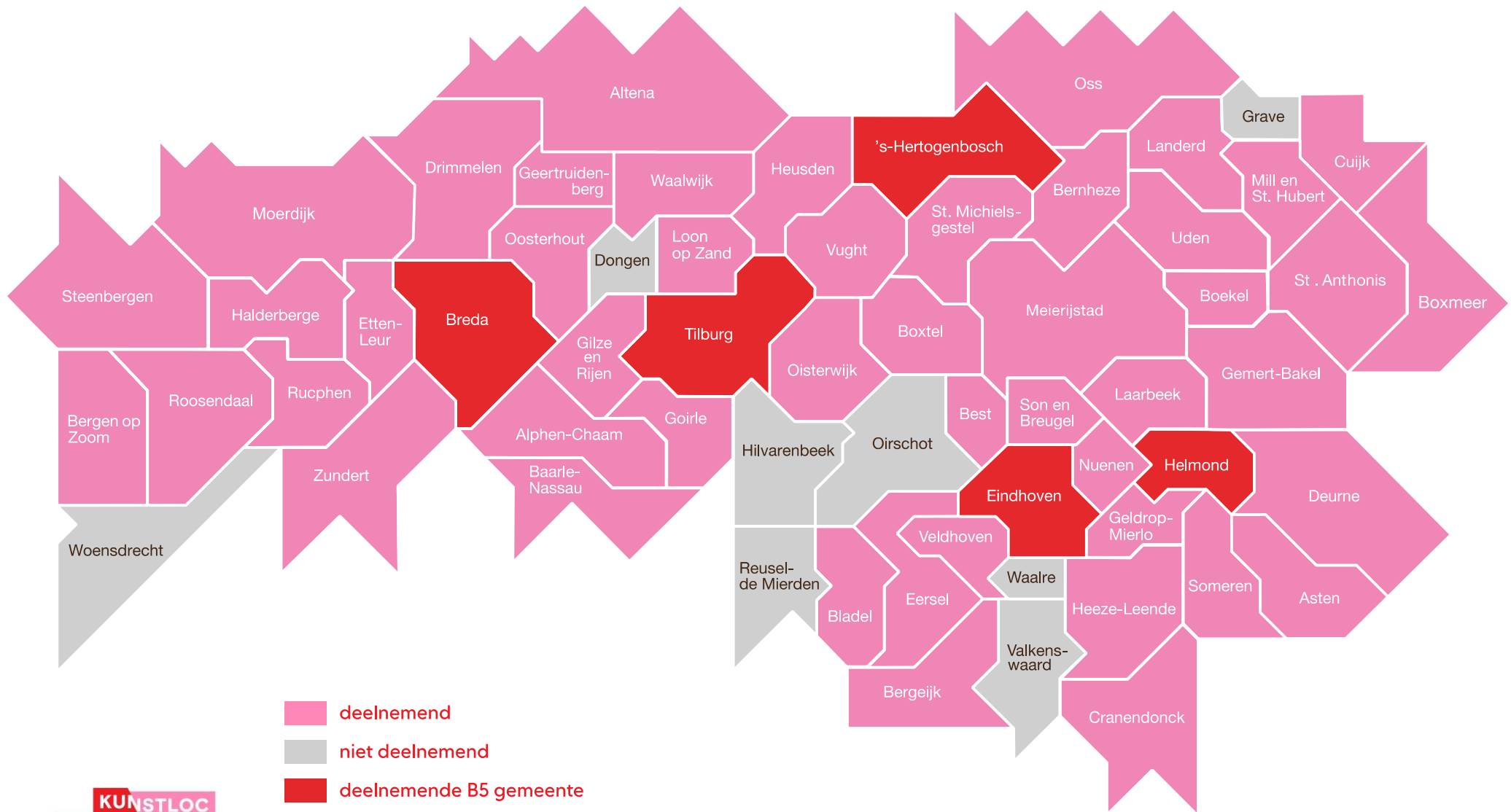

8.8

over advies

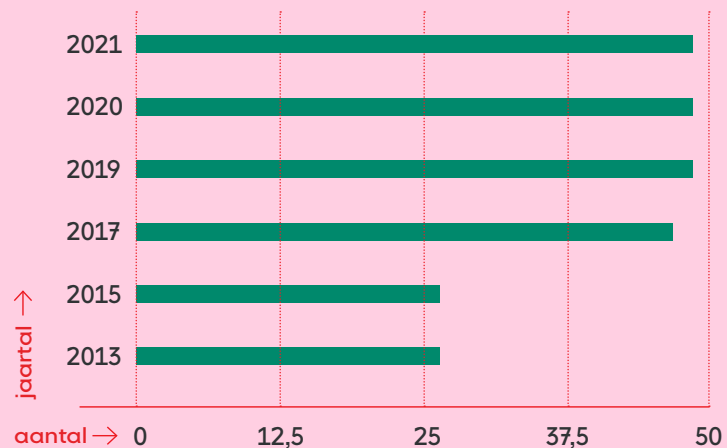
cultuureducatie 2021

deelnemende gemeenten Cmk3

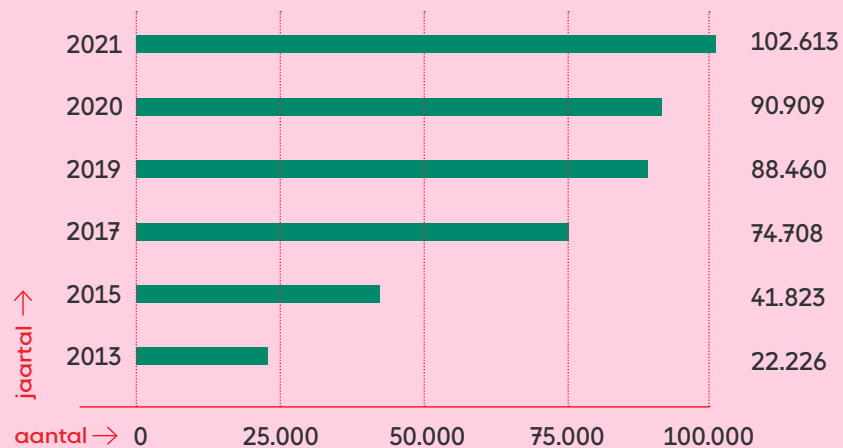

cultuureducatie 2021

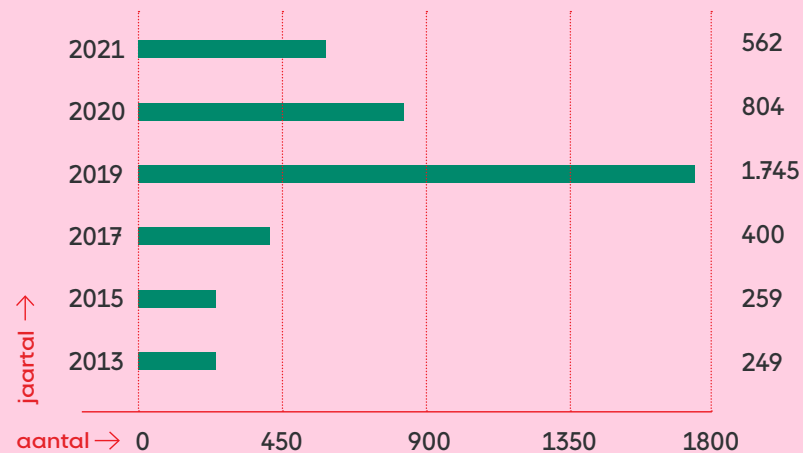
deelname gemeenten
Cultuureducatie met Kwaliteit

aantal leerlingen in
Cultuureducatie met Kwaliteit

aantal deelnemers scholing
Cultuureducatie met Kwaliteit

Deze cijfers zijn exclusief de gegevens van de B5 gemeenten.

cijfers communicatie 2021

kunstlocbrabant.nl

136.085
bezoeken **↑ 10%**

82.750
gebruikers **↑ 11%**

(cijfers t.o.v. 2020)

mestmag.nl

61.692
bezoeken **↓ -27%**

44.809
gebruikers **↓ -26%**

social media (volgers)

kunstloc
f 6.801
facebook

4.174
twitter

3.979
instagram

in 4.704
linkedin

MEST
f 15.517
facebook

2.430
twitter

3.844
instagram

in 1.738
linkedin

online publicaties

7
publicaties **3.661**
geopend

youtube

33
video's **9.124**
keer bekeken

podcasts

10
podcasts **2.302**
keer afgespeeld

pr-bereik

5.701 **↑ 7%**
berichten over kunstloc t.o.v. 2020

97
nieuwsartikelen
gepubliceerd op
kunstlocbrabant.nl

94
artikelen
gepubliceerd op
mestmag.nl

nieuwsbrieven

154
edities **12.197**
abonnees